

Tekst gwarowy — Czumsk Mały 3

Autor: Halina Karaś

Tekst nagrała Dagmara Dusińska i Jolanta Karaś (8.12.2007), wstępny zapis — Iwona Konopińska, weryfikacja zapisu i opracowanie — Halina Karaś.

{smoothgallery image=F6475.jpg&title=Stanisława Tyburska&caption=Stanisława Tyburska} Informator: Stanisława Tyburska, ur. w pobliskiej wsi Skudzawy (ale znajdującej się już na obszarze sąsiedniej gminy Skrwilno). Mąż — Stanisław Tyburski — pochodzi z Czumska Małego. Pani Stanisława całe dorosłe życie spędziła w Czumsku. Oboje z mężem pracowali na roli. W rozmowie bierze udział sąsiadka Pani Lucyna Nowatkowska (ur. w niedalekiej wsi Zamość).

O zabawach {vm}T645.mp3|L{/vm}

Chleb piekliśmy. A ile ja, Basia, na wesela chleba napiekłam, nie, Basia, i do Sławka, ile ja piekłam chleba na wesela, (..) Chyba też, chyba też, też, też. No i co tam, takich ciast nie było jak teraz, nie tam, babki jakies tego, tam robili, ale nie tak jak teraz sie wysilajo na te wesela, nie. Różne słodycze, różne tam co {tt}= już naprawdę, fonetyka międzywyrazowa nieudźwięczniająca (szerzy się z Mazowsza na miejscu pierwotnej udźwięczniającej)|jusz naprawdę{/tt}, choć sie to marnuje, ale, ale jest, ale jest, ale jest. No ji co, do tych straży pożarnej, je kiedyś te zbiórki robili, {tt}= śpiewali, asynchroniczna wymowa spółgłoski wargowej miękkiej p’ jako ps (miętkość wyodrębnia się w postaci spółgłoski szczelinowej)|pspiewali{/tt} {tt}bez wioske ‘przez wioskę’, charakterystyczne dla wielu gwar prawie całej Polski mieszanie przyimków bez i przez|bez wioske{/tt} chodzili. (...) Boże, tu za tym ogrodem te {tt}= zabawy tu na tym były, zakłócenia w kategorii męskoosobowości (forma rzeczownika żeńskiego (czyli niemęskoosobowa) zabawy łączy się z formą męskoosobową czasownika byli)|zabawy tu na tym byli{/tt}. Ale ja wam {tt}= powiem, podwyższona artykulacja samogłoski e przed spółgłoską nosową m, czyli grupa eN > iN po spółgłosce miękkiej (wąska wymowa eN)|powim{/tt} ludzie sie szanowali, schodzili sie jedni do drugich, nie, te zabawy urzondzali, hań bieda była. A teraz to wiencyj może ludzie takie no, każdy sam, nu może, te telewizory to zrobili, każdy ma, każdy patrzy, jeden na to, drugi na to. Kiedyś sie ludzie, patrz Jadzia, przebierali sie ludzie na ostatki (...) Ja {tt}= pamiętam, asynchroniczna wymowa spółgłoski wargowej miękkiej m’ jako mń|pamniemam{/tt}, jak sie {tt}= przebraliśmy się i poszli, końcówka -m w 1. os. lmn. czasu przeszłego, archaiczna, zachowana głównie w wielu gwarach Polski północnej|prebralim sie i poszlim{/tt} tak, jedyn na harmonii grał, my tańczyli, koło sie poprosiło z tych wszystkich mieszkańców, co, żeby do tańca ji w tem kole ji rzucali kase, ji kto mniał ile, tam dał ino za to, bo przeciez taka tradycja, nie. W domu u każdego zagrał, zatańczył, a tera wszystko zagineło. (...) Kominy zatykali, o jeny to różne rzeczy sie działy. Wyprowadzali rolników, wyprowadzali w miendzyczasie, takich właśnie nie było jak teraz nie, wyprowadzali bramki z płotów, co tam, no taka tradycja była. (...) Przyznał to za miłe, bo to było {tt}półpoście ‘połowa Wielkiego Postu’|półpoście{/tt}, a teraz nie ma tego. (...) Taka prawda jest, teraz to ni ma porównania do kiedyś, do lat, kiedyś ji ludzie naprawdę bjede mjeli, nie.